

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Weronika Woźniak

w sprawie **A. P. i M. V.**

skazanych za czyny z art. 280 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2023 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie

z dnia 21 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 883/21,

**uchyla zaskarżony wyrok w części orzekającej w pkt XVI od A.
P. i M. V. nawiązki na rzecz J. C..**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lesznie, procedując przy zastosowaniu unormowań zawartych w art. 387 § 1 k.p.k., wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 883/21, skazał 3 oskarżonych, przy czym:

1. A. P. uznał za winnego:

- czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. popełnionego na szkodę W. K. i na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 60 § 1 k.k. i art. 60 § 6 pkt 3 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

- czynu z art. 280 § 1 k.k. popełnionego na szkodę P. K. i na podstawie art. 280 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 60 § 1 k.k. i art. 60 § 6 pkt 3 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzekł karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat, oddając oskarżonego w tym czasie pod dozór kuratora.

2. M. V. uznał za winnego:

- czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. popełnionego na szkodę W. K. i na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 60 § 1 k.k. i art. 60 § 6 pkt 3 k.k., wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności;

- czynu z art. 280 § 1 k.k. popełnionego na szkodę P. K. i na podstawie art. 280 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 60 § 1 k.k. i art. 60 § 6 pkt 3 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzekł karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat, oddając oskarżonego w tym czasie pod dozór kuratora.

Trzeci oskarżony, H. Ś., także został skazany za popełnienie wspólnie i w porozumieniu z A. P. i M. V. wymienionych wyżej przestępstw na szkodę W. K. i P. K., nadto za dokonanie rozboju na szkodę M. M. i za usiłowanie rozboju na szkodę J. C..

Przedmiotowym wyrokiem Sąd Rejonowy:

- w pkt XV na podstawie art. 46 § 1 k.k., zasądził tytułem obowiązku naprawienia szkody: a) od oskarżonych H. Ś., A. P. i M. V. solidarnie na rzecz pokrzywdzonego P. K. kwotę 100 zł, b) od oskarżonego H. Ś. na rzecz pokrzywdzonego M. M. kwotę 600 zł,

- w pkt XVI na podstawie art. 46 § 2 k.k. zasądził tytułem nawiązek, cyt. „a) od każdego z oskarżonych H. Ś., A. P. i M. V. na rzecz każdego z pokrzywdzonych: W.

K., P. K. i J. C. kwoty po 200 zł (dwieście zł) za czyny opisane w pkt 1, 2 i 4 wyroku; b) od H. Ś. na rzecz M. M. kwotę 800 zł (osiemset zł) za przestępstwo opisane w pkt 3 wyroku”.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 29 kwietnia 2022 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonych A. P. i M. V. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środka kompensacyjnym w postaci nawiązek na rzecz pokrzywdzonego J. C.. Autor kasacji orzeczeniu zarzucił: „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, a mianowicie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 46 § 2 k.k., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonych A. P. i M. V. środka kompensacyjnego w postaci nawiązek w kwotach po 200 zł na rzecz J. C., mimo uwzględnienia w całości złożonych na rozprawie przez ich obrońców, w trybie przewidzianym w art. 387 § 1 k.p.k., wniosków o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, które nie obejmowały takiego rozstrzygnięcia z uwagi na brak oskarżenia A. P. i M. V. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. popełnione na szkodę J. C., co w konsekwencji doprowadziło do rażącej obrazy prawa materialnego - art. 46 § 2 k.k., poprzez orzeczenie na podstawie tego przepisu na rzecz J. C. środka kompensacyjnego, mimo braku równoczesnego skazania A. P. i M. V. za czyn zabroniony popełniony na szkodę tego pokrzywdzonego, co jest warunkiem niezbędnym do orzeczenia środka kompensacyjnego określonego w art. 46 § 1 k.k. w postaci zobowiązania sprawcy przestępstwa do naprawienia szkody wyrządzonej przypisanym przestępstwem lub orzeczenia na rzecz ustalonego pokrzywdzonego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, względnie orzeczenia w ich miejsce nawiązki, o której mowa w art. 46 § 2 k.k. i co ostatecznie doprowadziło do bezpodstawnego wzbogacenia się J. C.”.

Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, wobec czego uwzględniono ją w całości na posiedzeniu, bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.). Nie ulega bowiem wątpliwości,

że wydając w odniesieniu do oskarżonych A. P. i M. V. rozstrzygnięcie zawarte w pkt XVI wyroku, Sąd Rejonowy rażąco naruszył wskazane w kasacji przepisy prawa, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Jak wskazano w uzasadnieniu skargi, rozstrzygnięcie to – zapewne będące wynikiem niedopatrzenia – wykracza poza zakres złożonych przez oskarżonych za pośrednictwem ich obrońców w trybie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. wniosków o wydanie wyroku i wymierzenie określonej kary oraz środków kompensacyjnych bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, jak też nie uwzględnia, że przestępstwo na szkodę J. C. zostało popełnione przez H. Ś., a nie przez A. P. i M. V.. W takim razie nie było możliwe orzeczenie na podstawie art. 46 § 2 k.k. wobec tych dwóch oskarżonych nawiązek na rzecz J. C.. W konsekwencji zaskarżony wyrok należało uchylić w części zawierającej to orzeczenie, przy czym nie zachodziła potrzeba wydania orzeczenia następczego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[K.K.]

[ms]